

Konopljan

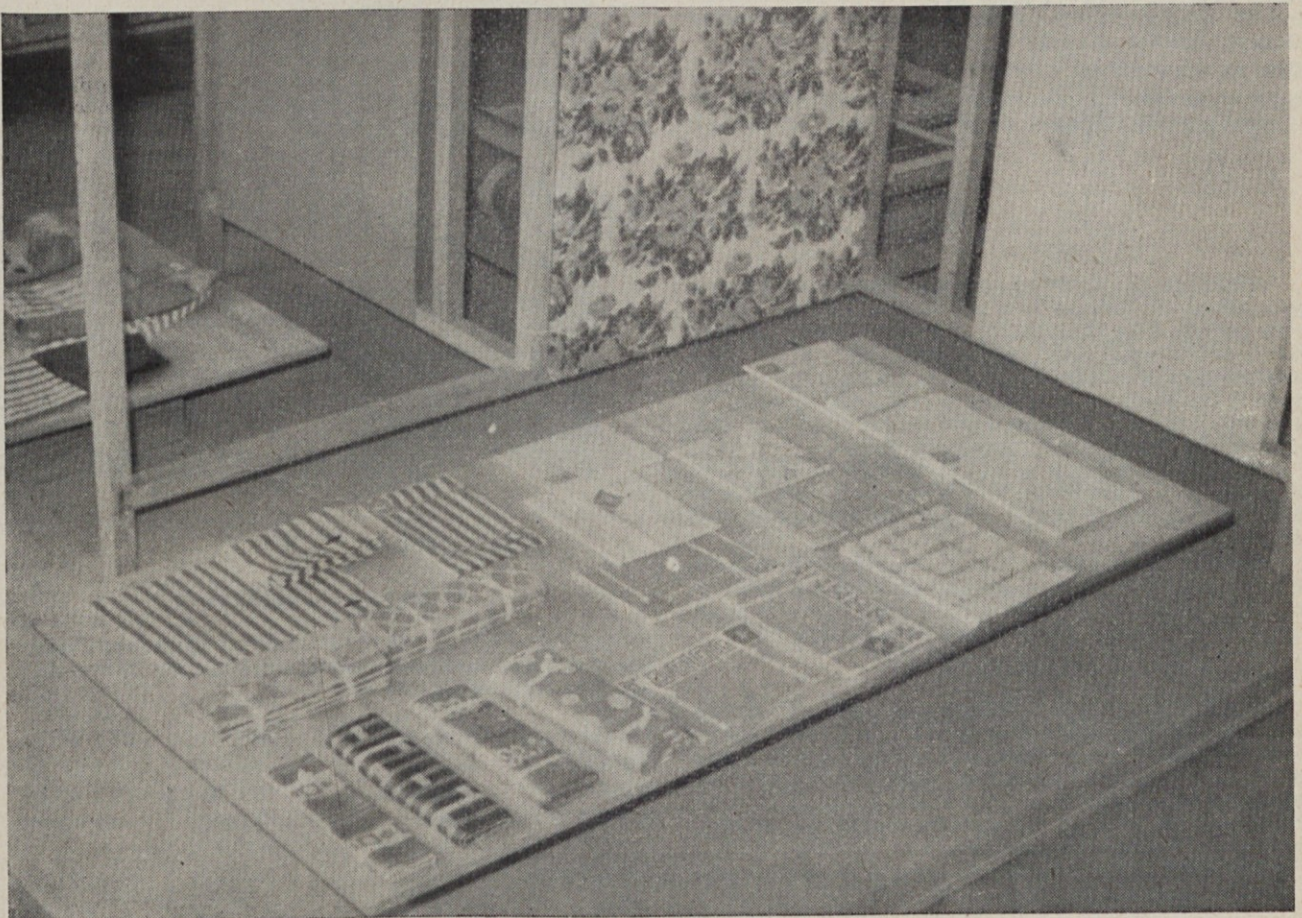
GLASILO KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

ŠT. 8 - XII
AVGUST 1963
CENA 20 DIN

VSEBINA :

F. Berglez: Kako smo delali	— Vesejem v Trstu
F. dr. Jerovec: Od 30- do 40-letnice	J. Ukmar: Kolekcija 1964
— Poročilo ekonomske službe	V. Habjan: Obvestila iz kadrovske službe
M. dr. Siška: Kako vpliva vreme na ljudi	— Upokojenci
L. Zabukovec: Pregledali so naše delo	— Nekrolog
— Proizvodnja v juniju	
F. Adamič: Nabava v maju in juniju 1963	Izdaja v 900 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Jože Klešnik. Natisnila in klišeje izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani
J. Mavko: Prodaja v juniju	

**Del našega
paviljona na sejmu
v Domžalah**

Kako bomo proslavili 40-letnico obstoja našega podjetja

Naše podjetje proslavlja letos 40-letnico svojega obstoja. Lepi jubilej bomo še posebej proslavili s športnimi in kulturnimi prireditvami. Komisija UO za proslavo 40-letnice je na svojih rednih sestankih razpravljala o programu proslave, ki naj bi obsegala predvsem povečano dejavnost na športnem in kulturnem polju. Pripravljalni odbor je tudi pripravil več predlogov, da se tudi v javnosti poudari in javnost seznanj z našim praznikom. Večino teh predlogov so samoupravni organi tudi potrdili in se sedaj že izvajajo ali pa so že izvedeni, recimo napis nad starim napisom nad vhodom v tovarno, nove glave na dopisih, posebna oprema naših izdelkov, ki gredo na tržišče, vse v znamenju 40-letnice.

Pripravljalni odbor je in bo za uspešno izvršitev dobljenih nalog pritegnil v sodelovanje vse organizacije v okviru podjetja. Za kulturne točke proslave je naprosil zunanje izvajalce kot npr.: Mestno gledališče iz Ljubljane, ki bo v okviru prireditev v proslavo 40-letnice podjetja uprizorilo na odru naše sindikalne dvorane satirično komedijo domačega avtorja — Socialistična Eva. V povezavi z društvom TVD Partizan Jarše se bodo organizirala razna športna tekmovanja internega in tudi zunanega značaja. V okviru teh športnih prireditev bodo športna srečanja med našimi obrati v raznih športih, npr.: odbojki, nogometu, kegljanju itd. V sodelovanju z drugimi športnimi organizacijami bo organizirano več zanimivih srečanj v raznih športnih panogah, vse v počastitev našega praznika.

Ta dejavnost se bo pričela razvijati že v mesecu avgustu. Septembra pa proslavljamo še en praznik, in sicer 17. september, saj je 17. septembra 1950 delovni kolektiv prevzel tovarno v upravljanje. Oba praznika bosta torej združena. Skupna proslava pa bo v soboto, dne 21. septembra. Podrobnejši program bo objavljen kasneje, približno je tak:

Zbor na tovarniškem dvorišču.

Nagovor direktorja, nato še nagovori predstavnikov samoupravnih organov in predstavnikov organizacij

v podjetju, odhod na igrišče za tovarno, kjer bodo razna tekmovanja, nato prosta zabava.

Okvirni program športnih tekmovanj je naslednji:

16. avgust: kegljaški šesterboj na našem kegljišču s sodelovanjem ekip: Domžale, Domžale-Invalid, Grosuplje, Količevo, Vevče, Induplati.
4. september: tekmovanje v kegljanju med ekipami uprave — tekstila — režije (športno).
10. september: tekmovanje v odbojki med ekipami uprave — tekstila — režije (vsak z vsakim).
12. september: tradicionalno srečanje sindikalnih podružnic Tovarne dekorativnih tkanin, Svilanit, Motvoz in platno in Induplati v naslednjih disciplinah: streljanje, šah, balinanje (kegljanje), namizni tenis, odbojka.
17. september: atletika — odprto prvenstvo v atletiki TVD Partizana Jarše v naslednjih disciplinah:

Moški	Zenske
100 m	60 m
400 m	200 m
4 × 100 m	4 × 100 m
daljina	daljina
krogla	krogla

19. september: nogometno srečanje med ekipami tekstil: režija (2-krat 30 min.).
21. september: nogometno srečanje med ekipama TVD Partizan Mengeš in TVD Partizan Jarše.

V počastitev 40-letnice bo priredil TVD Partizan Jarše letno akademijo kot prikaz svoje dejavnosti.

Vsa tekmovanja se bodo začela ob 16. uri, razen tekmovanja v atletiki, ki ga zaradi obširnosti ne bo moč izvesti samo popoldne.

Vse prireditve v okviru proslave bodo zahtevale veliko priprav in truda, zato prosimo vse člane kolektiva, da sodelujejo z vsemi močmi in sposobnostmi, saj le tako bomo res lahko vredno in dostojno proslavili praznik naše tovarne.

Od 30 do 40-letnice

Vsekakor bo zanimivo videti nekatere vrednostne pokazatelje ali kratko rečeno številke, ki so nastale v 10-letnem delu in razvoju našega podjetja, to je v času od tridesetletnega obstoja podjetja pa do letos, ko obhajamo štiridesetletnico. V tem članku bo govora samo o finančnih in ekonomskih podatkih, ki se nanašajo na omenjeno 10-letno dobo, medtem ko bo s tehnične strani obdelana v posebnem članku.

Kdor se bo zamislil za 10 let nazaj, v kolikor je že bil zaposlen v »Induplati«, bo v primerjavi z današnjim stanjem in izgledom podjetja lahko ugotovil precejšnjo razliko.

Najprej bi si ogledali naša poslovna sredstva, to je osnovna sredstva (investicije) in obratna sredstva v tem razdobju ter delovno silo. Ti trije elementi predstavljajo posamezne komponente naše proizvodnje.

Osnovna sredstva

V letu 1953 je bila vrednost naših aktivnih osnovnih sredstev 992 904 817 din, konec I. polletja 1963 pa 1 569 568 373 din ali za 58 % višja. V tem razdobju smo marsikatero investicijo zaradi iztrošenosti odpisali, marsikatero prodali in seveda kupili ali gradili nove. Poleg tega se je vrednost spreminjala zaradi administrativnih predpisov (revalorizacija).

Naša vlaganja v osnovna sredstva so bila v 10 letih v 000 din sledeča:

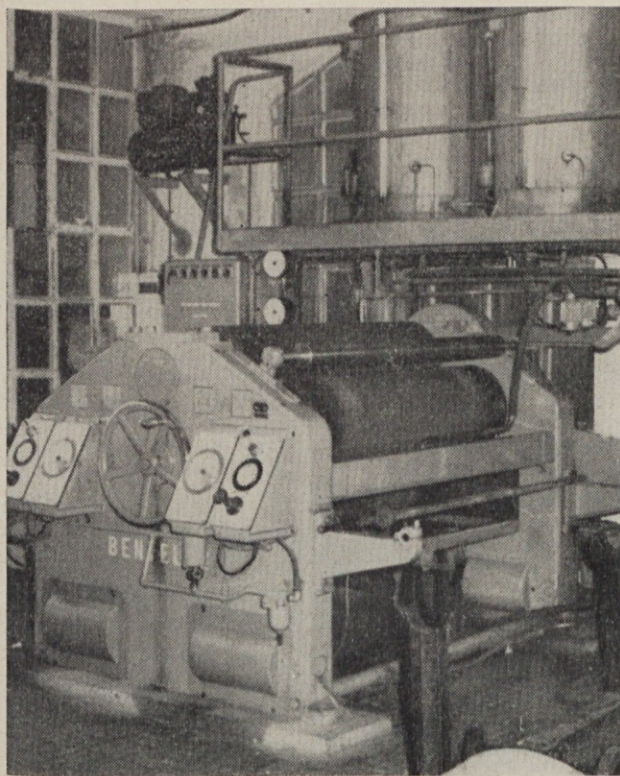
1. 1953	26 476
1. 1954	18 390
1. 1955	206 276
1. 1956	22 347
1. 1957	10 561
1. 1958	10 172
1. 1959	45 347
1. 1960	59 188
1. 1961	30 642
1. 1962	94 521
skupno	523 920

Vloženo je bilo v tem razdobju preko pol milijarde din v osnovna sredstva, financiranje teh novih investicij je bilo sledeče v 000 din:

lastna sredstva	358 546	68,4 %
posojila — zveza	29 687	5,7 %
— republika	90 000	17,2 %
— okraj	45 687	8,7 %
skupno	523 920	100,0 %

Gill stroji v predilnici

Foulard, s katerim smo izboljšali barvanje naših tkanin

Kakor lahko razvidimo, so bile večje investicije v letu 1955, ko smo nabavili nove stroje za konopljeno prejo in za tkanje gasilskih cevi, in pa leta 1959, ko smo kupovali stroje za tkalnico in oplemenitilnico ter gradili sedanjo avtomatsko tkalnico s skladiščem pomožnega materiala. Od vloženi sredstev smo prispevali 68,4 % lastnih sredstev, to je skladov in amortizacije in samo 31,6 % ali slabo tretjino tujih sredstev, to je posojil.

Povprečna obratna sredstva so bila v tem razdobju po posameznih letih dokaj različna. Od leta 1953, ko so znašala 445 500 000 din do leta 1963, ko so v polletju znašala 891 875 000 din, so narasla za 100,2 %, z drugo besedo, so se podvojila.

Povprečna obratna sredstva v 000 din:

1. 1953	445 500	100,0 %
1. 1954	451 158	101,3 %
1. 1955	496 909	111,5 %
1. 1956	597 137	134,0 %
1. 1957	668 151	150,0 %
1. 1958	583 587	131,0 %
1. 1959	653 488	146,7 %
1. 1960	717 194	161,0 %
1. 1961	778 561	174,8 %
1. 1962	906 178	203,4 %

Obratna sredstva, s katerimi je poslovalo podjetje, so posebno močno naraščala v zadnjih štirih letih.

Tretji element proizvodnje je delovna sila. Oglejmo si gibanje povprečno zaposlenih v podjetju v zadnjih desetih letih.

Leto	Povprečno zaposlenih	%
1953	864	100,0
1954	932	107,9
1955	1049	121,4
1956	1024	118,5
1957	1030	119,2
1958	1090	126,2
1959	1102	127,5
1960	1103	127,7
1961	1077	124,7
1962	1099	127,2

Konec polletja 1963 pa je bilo povprečje 1163 oseb ali 134,6 % na 1. 1953.

Če na kratko rekapituliramo razvoj naših elementov proizvodnje v desetih letih, so se povečala:

osnova sredstva za	58,0 %
obratna sredstva za	100,2 %
delovna sila za	34,6 %

Količinsko pa se je proizvodnja povečala za 54 %.

Kako so se gibal vrednostni pokazatelji v tem razdobju, nam pove sledeča razpredelnica:

Leto	Celotni dohodek brez davka	%	Dohodek	%	Čisti dohodek	%
1953	2 227 314	100,0	699 377	100,0	149 648	100,0
1954	1 976 557	88,7	710 798	101,6	201 537	134,7
1955	1 809 188	81,2	597 060	85,4	184 166	123,1
1956	1 708 414	76,7	562 975	80,4	223 618	149,4
1957	2 025 752	91,0	700 976	100,2	313 846	209,7
1958	2 107 776	94,6	768 002	109,8	357 707	239,0
1959	2 189 787	98,3	741 476	106,0	397 827	265,8
1960	2 361 129	106,0	863 238	123,4	444 328	296,9
1961	2 415 651	108,4	876 308	125,3	626 443	418,6
1962	2 389 720	107,3	741 227	106,0	564 516	377,2

Leto	Povprečni mesečni neto osebni dohodek	%	Znesek za posl. sklad	%	Za investicije skupne porabe	%
1953	7 183	100,0	11 131	100,0	33 848	100,0
1954	8 244	114,8	26 738	240,2	9 355	27,6
1955	8 892	123,8	19 465	174,9	4 433	13,1
1956	9 828	136,8	32 465	291,6	1 679	5,0
1957	10 676	148,6	52 946	475,6	482	1,4
1958	13 429	187,0	73 804	663,1	6 281	18,6
1959	14 340	199,6	80 857	726,4	27 166	80,3
1960	19 288	268,5	64 663	580,9	8 845	26,1
1961	23 138	322,1	112 958	1014,8	19 754	58,4
1962	26 668	371,3	29 375	263,9	3 229	9,5
Skupaj	—	—	504 394	—	115 072	—

Pri tem opazimo, da se celotni dohodek (obračunan brez prometnega davka) ni bistveno spremenil, oziroma da je v letih od 1953 do 1956 padal in nato zopet rasel. Slično je opaziti tudi pri dohodku. Navedeno gibanje celotnega dohodka je odraz administrativnih ukrepov naše gospodarske politike, predvsem politike cen tekstilnih izdelkov. Nasprotno pa vidimo pri čistem dohodku, to je tistem delu dohodka, ki ostane kolektivu, močno naraščanje v korist kolektiva in to kar za štirikrat. To naglo naraščanje je posledica instrumentov delitve dohodka, ki so se močno spreminjali iz leta v leto in s katerimi so se postopoma decentralizirala sredstva dohodka in prehajala na razpolaganje samoupravnim organom, predvsem v zvezi s sprostitvijo nagrajevanja.

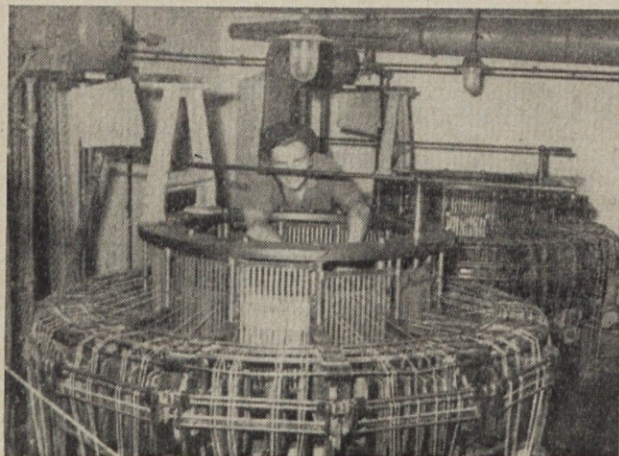
Končno si oglejmo še to, kar je podjetje oziroma kolektiv imel od razpoložljivega čistega dohodka. (Glej tabelo zgoraj.)

Najvažnejši elementi čistega dohodka so osebni dohodki delavcev. Kakor vidimo so se tudi osebni dohodki povečali skoraj štirikrat torej v odnosu naraščanja čistega dohodka. Obenem pa lahko opazimo, da so se še bolj strmo dvigala sredstva za poslovni sklad, vse do leta 1961 in da je opaziti samo v letu 1962, ko je bil dohodek slabši, padec sredstev za poslovni sklad.

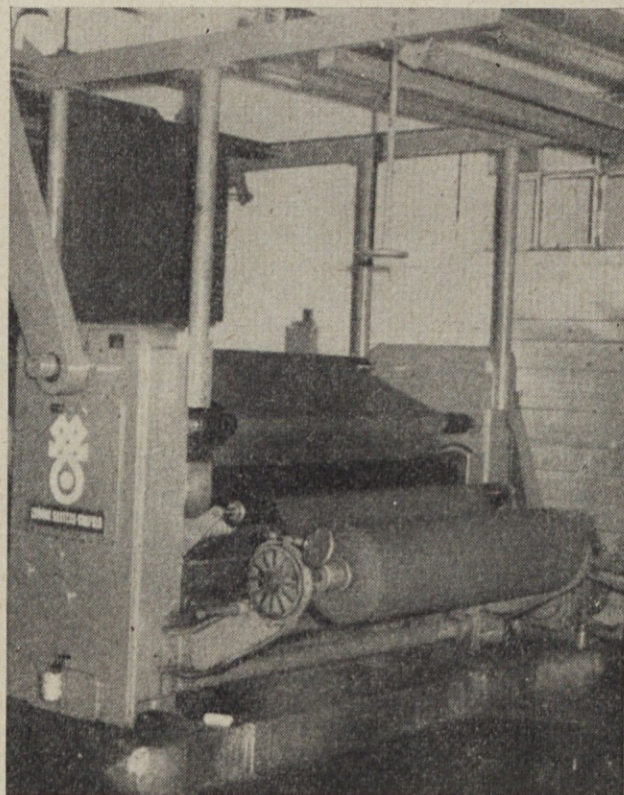
Sredstva za poslovni sklad smo vlagali v obratna sredstva in s prostimi sredstvi amortizacije v osnovna sredstva.

V zadnji koloni razpredelnice vidimo še, koliko sredstev smo vložili v investicije skupne porabe (družbenega standarda), kjer opazimo tri večje zneske in to leta 1953 za samski dom, 1959 za počitniški dom v Umagu in leta 1961 za rekonstrukcijo menze. Iz teh števil lahko opazimo razvoj podjetja, ki pa bo bolj uspešen šele po izgraditvi nove kotlarne in preusmeritvi proizvodnje na nove artikle.

c-c

Stroji za okroglo tkanje gasilskih cevi

Vodni kalander v oplemenitilnici

Poslužujte se uslug našega počitniškega doma!

Kako vpliva vreme na ljudi

Čeprav človek ni preveč več v napovedi vremena, je zelo občutljiv za njegovo spremembo. Vsaka sprememba vremena — temperatura, hitrost zraka, stopnja električne aktivnosti, pozitivne in negativne jonizacije, barometriški pritisk, vlažnost — vse to pripelje do spremembe v ravnotežju kislosti krvi, presnovi, samohotnem živčevju, krvotoku in telesni temperaturi. Zdrav človek to lahko prenaša, ne more pa tega prenesti bolnik. Zveza med vremenom, zdravjem in boleznijo je kot igračka, sestavljena iz nepravilnih delov. Če se nam posreči sestaviti iz teh delov pravilno sliko, jo lahko zruši že veter in morda nam nikdar več ne uspe, da bi jo ponovno sestavili. Sklepanje, do katerega pridemo na podlagi temperature in vlažnosti, je zelo napačno, če ne upoštevamo tudi vetra, zakaj vlažen zrak, ki se giblje z majhno hitrostjo in suh zrak, ki se giblje z veliko hitrostjo, sta lahko enako škodljiva. Vsa sklepanja o vplivu vremena na človeka še bolj zaplete dejstvo, da je to vplivanje na posameznika zelo različno. Telesna toplota ljudi, ki jim živčni sistem deluje bolj počasi, pada v toplem, suhem zraku, medtem ko se v vlažnem dviguje. Pri ljudeh, ki jim živčni sistem deluje hitreje, pa je to obratno. Če delamo v veliki vročini, se toplota kože dviguje, med odmorom nam v tem okolju temperatura kože pada.

Popolnoma različne vrste vremena lahko pospešijo iste katastrofe. Tako mnogi trdijo, da je zamašenje srčnih žil bolj pogosto, kadar je vreme »slabo«. Srčne krize lahko povzročijo katerakoli klimatska sprememba. Toplote ne morejo prenašati bolniki z obolenjem srca in ožilja, ker toplota poveča količino krvi s tem, da se žile razširijo in na ta način mora srčna mišica delati bolj kot sicer.

Cezmerna izguba vode in soli lahko povzroči toplotne krče, toplotno izčrpanost in celo toplotno kap.

Viharno vreme, bodisi toplo ali hladno, je bolezensko. Zamašitev pljučnih in ostalih žil in krvavitve se pogosteje pojavljajo, kadar je vreme toplo in vlažno, toda migrena, črevesni krči, kapi, napadi padavice, so pogostejši ob hladnem in vlažnem vremenu. Med ljudstvom je znano, da bolečine pri reumatikih in obolenih za ischiasom napovedujejo dež — napoved je pogosto točna.

Vsaka skrajnost škoduje, posebno pri starejših osebah. Hud mraz, ki poveča presnovo, je lahko prav tako škodljiv kakor toplota za srčne bolnike. Dolge

zimske megle v Londonu zvišujejo smrtno primere zaradi obolenja dihal.

Delovanje telesa se uspešneje prilagaja toploti kakor mrazu. V procesu aklimatizacije, tj. prilagajanja na klimo, nastanejo po treh ali štirih dneh spremembe v srčno ožiljnem sistemu, telesni temperaturi in presnovi vode in soli. Neaklimatiziran človek katerakoli rase, ki dela v vlažni toploti, ima pospešen pulz, povišano telesno in kožno temperaturo. Zaveda se obilnega znojenja, toda v resnici se količina znoja povečuje, v kolikor aklimatizacija napreduje. Aklimatizirana oseba more izločiti na uro 1 liter ali več znoja, kar odgovarja izgubi toplote 600 kalorij pod pogojem, da je vse izhlapevanje skozi kožo. Zaradi tega prilagajanja se hitrost pulza in telesna temperatura vračata na normalno. Aklimatizacija more trajati samo nekoliko tednov, zato je boljše, da nastanjeni ljudje v toplih krajih nimajo dolgih dopustov. Če je toplotni pritisk dolgotrajen, nastopi zanesljivo tropska utrujenost in izčrpanost. Delavci v toplem podnebjju delajo z manjšim uspehom ob koncu poletja.

Aklimatizacija, tj. postopno prilagajanje na vremenske spremembe, je skoraj ista pri domačinih v toplih in hladnih krajih, z malenkostnimi razlikami. Afričani in tropski Azijci imajo navadno manj natrija v znoju kakor belci, izločajo manjše količine znoja in zato niso podvrženi toplotnim krčem. Imajo hitrejši pulz in višjo temperaturo, kadar delajo v toploti.

Zdravilne mere so očitne, vendar niso vedno izvedljive. Srčni bolniki in reumatičarji naj bi živeli v topli in suhi klimi, toda ne žgoči. Če to ni mogoče, priporočajo življenje teh bolnikov v prostorih s klimo napravo (naravnano po želji vlago, temperaturo, barometriški pritisk itd.). Prizadete zaradi toplotnega udara zdravimo uspešno z ledeno mrzlo vodo. Ljudje v toplem podnebjju bi morali uživati veliko soli in vode zaradi izgube tekočine.

Sprememba vremena vpliva na delovanje gotovih zdravil. Ker pada krvni pritisk v toplem vremenu, delujejo zdravila za znižanje pritiska premočno.

Človek je napravil, kar je mogel, da se prilagodi vremenu in napredek se nadaljuje. Morda bomo končno tako izvedeni v napovedovanju vremena, kot smo občutljivi za njegove spremembe.

Po članku iz Spectruma

Poročilo ekonomske službe po obračunu za I. polletje 1963

Pri obračunu za I. polletje moramo predvsem upoštevati, da je bila prodaja izdelkov višja od produkcije. V odnosu na proizvodnjo je dosegla fakturirana realizacija 111,4%. Celotni dohodek pa se deli po plačani realizaciji, ki je bila samo 81,5% fakturirane, ker so terjatve do kupcev od začetka leta, do konca polletja zopet precej narasle.

Iz priložene tabele sledijo podatki za celotno razdobje v primerjavi z družbenim planom in rezultati preteklega leta.

Celotni dohodek po fakturirani realizaciji brez davka je bil dosežen 101,5% v odnosu na plan in s tem za 14,7% večji od lanskoletnega. Dohodek po fakturirani realizaciji pa je bil dosežen samo 86,9% planiranega in za 9,4% nižji od lanskoletnega.

Z ozirom na to, da je bila proizvodnja vrednostno v odnosu na plan za 3,9% večja in za 12,2% višja od lanskoletne, je dosežena vrednost prodaje sorazmerno prenizka in to zaradi slabega dohodka.

Ves obračun z družbo je izveden iz vrednosti plačane realizacije. Celotni dohodek po plačani realizaciji ni dosegel planiranega (93,3%), čeprav je za 22,2% višji od lanskega. Čisti dohodek je tudi za 4,3% višji od čistega dohodka v I. 1962, vendar je z ozirom na povečanje delovne sile za 7,2% in s tem višje osebne dohodke, del za sklade sorazmerno prenizek.

Z ozirom na povečano proizvodnjo in uspešno prodajo v I. polletju je finančni rezultat za 10—15% prenizek. Prenizka pa so tudi sredstva za sklade.

Navedeni ugotovitvi sta posledica sledečih vzrokov:

1. Povečanja poslovnih stroškov napram preteklemu letu. Upoštevajoč vse stroške, povečano proizvodnjo in povečano vrednost nedovršene proizvodnje v tem razdobju, so se stroški povečali za 94 764 000 din ali 6,2%. Povečani stroški so vplivali na zmanjšanje dohodka.

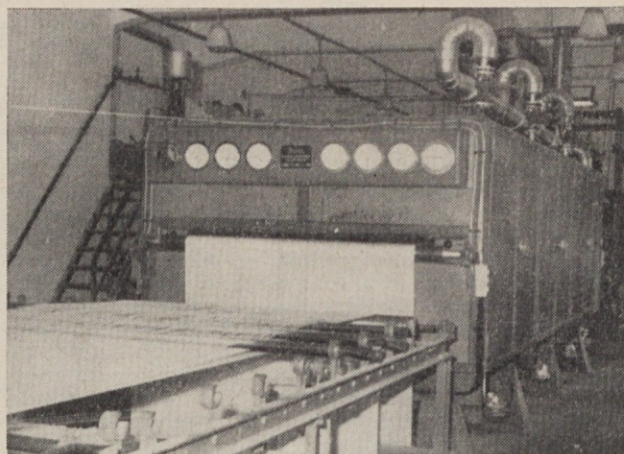
2. Popusti na tržišču, predvsem v obliki skontov.

Priznani rabati so znašali v l. 1962 za isto razdobje 33 127 330 din, priznani skonti pa 9 016 318 din ali skupno 42 143 648 din, ustrezno povečani prodaji bi lahko znašali 48 200 000 din, medtem ko so dejansko znašali 72 716 268 din (rabati 35 731 565 din in skonti 36 984 703 din) ali za 24 500 000 din več. Če to upoštevamo, bi zaradi tega bil na eni strani dosežen plan celotnega dohodka po fakturirani realizaciji, po drugi strani pa bi bil dohodek ustrezno višji. Navedeni ukrepi na področju plačilnih pogojev so povišali naše popuste za 1,7 % vrednosti prodajnih cen. Obenem je tudi omeniti, da smo proizvedli v letu 1962 makulturnega blaga v vrednosti 4 842 804 din, letos pa kar za 10 075 725 din, kar je sorazmerno preveč. Tudi ta okolnost vpliva na višino dohodka.

3. Z ozirom na povečano delovno silo, upoštevajoč povprečni osebni dohodek, smo potrošili za osebne dohodke za 22 077 120 din več, kar je predvsem neugodno vplivalo na ostanek čistega dohodka za sklade.

Povprečni osebni dohodek je višji za 5,9 %, skupni izdatki za OD pa so višji za 17 %.

Ekonomsko-finančni podatki za I. polletje 1963:

Rekonstruirani škrobilni stroj

Pokazatelj	Plan 1963	Dejansko 1962	Dejansko 1963	Na plan	Indeks na 1962
1	2	3	4	4 : 2	4 : 3
Celotni doh. (fakt.)	1 540 528	1 319 885	1 508 122	97,9	114,3
Celotni doh. brez dav.	1 396 224	1 236 568	1 417 765	101,5	114,7
Dohodek (fakt. real.)	475 952	456 098	413 437	86,9	90,6
Celotni doh. po pl. real.	1 540 528	1 138 343	1 386 612	90,0	121,8
Prometni davek	144 304	72 485	84 147	58,3	116,1
Celotni doh. brez pr. dav.	1 396 224	1 065 858	1 302 465	93,3	122,2
Poslovni stroški	920 272	683 108	918 436	99,8	134,4
Dohodek	475 952	382 750	384 029	80,7	100,3
Prisp. iz dohodka	71 393	57 413	57 604	80,7	100,3
Prisp. od izred. doh.	33 340	26 427	14 556	43,7	55,1
Čisti dohodek	371 219	298 910	311 869	84,0	104,3
Za OD	305 400	248 708	290 955	95,3	117,0
Za sklade	65 819	50 202	20 914	31,8	41,7
Netto produkt	692 025	511 081	537 674	77,7	105,2
Porabljena sredstva	848 503	627 262	848 938	100,1	135,3
Povprečno število zaposlenih	1 122	1 085	1 163	103,7	107,2
Efektivne ure	1 187 313	1 048 214	1 146 611	96,6	109,4
Pl. l. c. proizv.	1 323 557	1 225 574	1 375 520	103,9	112,2
Dej. l. c. realiz.	1 225 672	1 046 701	1 304 300	106,4	124,6
Vlož. osn. sred.	300 000	281 634	325 028	108,3	115,4
Vlož. obrat. sred.	425 000	438 230	445 938	104,9	101,8
Skup. vlož. sred.	725 000	719 864	770 966	106,3	107,1
Efektivne ure plač. real.	1 187 313	922 428	1 040 955	87,7	112,8
Povprečni OD	27 712	26 206	27 749	100,1	105,9

Ekonomski pokazatelji rezultatov I. polletja v odnosu na lansko leto so sledeči:

Pokazatelj	1963	1962	Indeks
1. Dohodek v odnosu na cel. doh. brez davka	29,2 %	36,9 %	79,1
2. Odnos dohodka na vložena sredstva	49,8 %	53,2 %	93,6
3. Dohodek na vloženo uro	369.—	415.—	88,9
4. Netto produkt na vložena sredstva	69,7 %	71 %	98,2
5. Lastna cena v odnosu na celotni dohodek	92 %	84,6 %	108,7
6. Porabljena sredstva v odnosu na netto produkt	157,9 %	122,7 %	128,6
7. Produkcija na efektivno uro (produkti vuost.)	1200.—	1169.—	102,7
8. Koefecient obračanja obratnih sredstev	3,38	3,01	112,3

Kakor vidimo, so vsi pokazatelji (1—4) rentabilnosti zaradi nizkega dohodka slabši kot v prvem polletju 1962. Tako so zaradi povečanih stroškov in nizkega dohodka slabši pokazatelji ekonomičnosti (5—6).

Produktivnost se je povečala kljub povečani delovni sili. Izboljšal se je tudi koeficient obračanja obratnih sredstev.

Vrsta obrat. sred.	stanje zal. 30. 6. 1962	vezava din	stanje zal. 30. 6. 1963	vezava din	Indeks
Zaloga surovin	205 528	51	120 227	29	58,5
Ostali r 3	188 798	189	210 540	162	111,5
Nedovršena proizvodnja	183 433	21	235 668	21	128,5
Lastni polizdelki	98 265	49	120 599	40	122,7
Gotovi izdelki	200 447	28	217 237	24	108,4
Skupne zaloge	876 471	38	914 271	32	103,2
Dolžniki	343 260	36	314 011	28	91,5
Vsega potrebna obr. sred.	1 219 731	37	1 218 282	31	99,9
Razpoložljiva obr. sredstva	874 051	—	907 819	—	103,9
Primankljaj	28 %		25 %		

Iz podatkov razvidimo, da je bila vezava obratnih sredstev kljub povečani proizvodnji in prodaji skoraj enaka kot v letu 1962, kar je vplivalo na izboljšanje koeficienta obračanja. Zaloge surovin so preнизke, medtem ko so terjatve do kupcev previsoke, kar vpliva tudi na nižje doseženo plačano realizacijo. Ostale kategorije obratnih sredstev so v redu.

Po izračunu višine osebnih dohodkov po pravilniku podjetja o delitvi čistega dohodka smo v prvem

polletju upravičeni do osebnih dohodkov v višini 289 970 000 din, medtem ko smo po obračunu potrošili 290 955 000 din ali za 0,34 % več. Iz navedenega sledi, da smo ostali v okviru postavljenega pravilnika o delitvi čistega dohodka.

Če primerjamo naše polletne uspehe s povprečnimi celoletnimi uspehi v letu 1962, pa dobimo sledečo primerjavo (pokazatelji poslovnega uspeha po Uradnem listu 27/1963):

Pokazatelj	Povprečno 1962	I. polletje 1963	Indeks
Primerjalni netto produkt	535 367.—	537 674.—	100,4
Netto produkt na zaposlenega	540.—	540.—	100
Netto produkt na vložena sredstva	69,1 %	69,7 %	100,9
Proizvedeno kvadratnih metrov na zaposlenega	2 149.—	2 320.—	108
Celotni dohodek na porabljenega sredstva	175,5 %	163,3 %	93
Vložena sredstva na zaposlenega	782.—	775.—	99,1
Vrednost opreme na zaposlenega	1 020.—	1 029.—	100,9
Sposobnost stroj. opreme	33,6 %	31,8 %	94,6
Čisti dohodek v netto produktu	55,1 %	58,0 %	105,3
Osební dohodki v čistem dohodku	91,3 %	93,3 %	102,2

Negativen je samo pokazatelj ekonomičnosti, to je celotni dohodek na porabljenega sredstva, kjer smo slabši za 7 % in pokazatelj sposobnosti strojne opreme, kjer je navzlic novim strojem ista para (94,6 %).

Upoštevajoč navedene nedostatke, smo z rezultatom za II. polletje letos lahko zadovoljni pod predpostavko, da:

1. Ustrezno ukrepamo za dvig dohodka v II. polletju;
2. stremimo k znižanju delovne sile do planirane;
3. omejimo stroške, ki niso nujni.

Jarše, 20. 7. 1963

Šef ekonomske službe:

Pregledali so naše delo v prvem polletju 1963

Na svoji redni seji dne 26. 7. so člani CDS obravnavali poročilo uprave o delu podjetja v letošnjem I. polletju. Iz poročila je bilo razvidno, da smo slabe uspehe prvih mesecev letošnjega leta precéj uspešno nadoknadili.

Predilnica je dosegla letni plan s 49,7 %, malenkost smo še pod planom, v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta pa se je povečala produkcija za 12,9 % pri 2,9 % več zaposlenih. Uspehi bi lahko bili še boljši, če nam ne bi skozi vse leto primanjkovalo sem in tja laneno dolgo vlakno, včasih pa tudi konopljeno vlakno. Laneno vlakno je primanjkovalo v glavnem zaradi tega, ker so proizvajalci dvignili ceno na

650 din za kg, mi pa tako visoke cene nismo mogli sprejeti in smo raje zmanjšali nakupe in tako prisilili proizvajalce, da so znižali cene na 610 din za kg, kar je za nas še sprejemljiva cena.

V tkalnici proizvedene tkanine v višini 2 308 000 m² lahko smatramo kot rekord v jarški proizvodnji tkanin. Prvi meseci so bili spremljani sicer z različnimi težavami (nepravočasna montaža strojev, pomanjkanje osnov in podobno), z marcem pa smo začeli kolikor toliko normalno proizvajati in nadoknadili smo do junija zamujeno proizvodnjo. Demontaža 32 starih strojev koncem maja se sicer pozna pri junijski proizvodnji, z ureditvijo vprašanja navijanja votka za avtomatsko tkal-

nico, ki je na vidiku, pa bomo to zmanjšanje naših kapacitet nadoknadili z boljšim izkoriščanjem preostalih strojev.

Oplemenitilnica je ostala s produkcijo na lanski višini, je pa to uspeh, če vzamemo v obzir bolj intenzivno oplemenitenje skoro vseh naših tkanin. Grlo v oplemenitilnici so jiggri, ki ne zmagujejo več povečane produkcije tkanin za barvanje.

Tiskarna je proizvedla precej manj tiskanih tkanin kot lansko leto. Moda se spreminja in povpraševanje po tiskanem platnu je v upadanju.

Konfekcija je povečala svojo proizvodnjo v primeru z lanskoletnim istim obdobjem za ca. 64 %, kar še vedno ni v skladu s povečanjem števila zaposlenih. V drugem polletju lahko pričakujemo precej boljše rezultate, rezultati maja in junija dajo slutiti, da so se ljudje svojega dela privadili in bo v bodoče proizvodnja bolj ustaljena.

Ekonomske rezultate proizvodnje v I. polletju so člani CDS z zanimanjem poslušali (poročilo ekonomske službe) in ugotovili, da se je ne ravno rožnato stanje v I. tromesečju do sedaj že bistveno poboljšalo in da lahko pričakujemo uspešno zaključeno poslovno leto.

Na predlog UO so člani CDS sprejeli sklep, da se imenujejo v organe upravljanja naše industrijske prodajalne kot predstavniki našega podjetja naslednji tovariši: Cilka Mrdjenovič, Marija Gorjup in Lovro Giovanelli.

Nabava v maju in juniju 1963

Opazamo, da nekaterih vrst blaga oziroma surovin na tržišču primanjkuje. Zakasnitev v dobavah pa je vzrok tudi pomanjkanje železniških vagonov. Tako bi morali premog prejemati na zalogo za zimske mesece — pa dobava komaj zadostuje za redno porabo. Prav tako smo prišli na kritično zalogo tudi z industrijsko soljo.

Mesec maj:

Surovine	Prejeli kg	Porabili kg
Premog	368 200	490 300
Bombažna preja	36 287,8	55 310,9
Stanična preja	1 934,4	4 220,6
Lanena preja, Osijek	7 962	6 663,1
Laneno vlakno, dolgo	4 798	12 477
Laneno vlakno, uvoz	—	23 927
Laneno vlakno, kratko	2 750	5 396
Konopljeno vlakno, dolgo	18 757	21 745
Konopljeno vlakno, kratko	13 951	12 792
Terlenka vlakno	—	36
Leacril	—	1 863,1
Kemikalije	43 427,97	34 894,55
Barve	560,95	667,95

Mesec junij:

Premog	385 900	433 600
Bombažna preja	59 170,1	53 437,81
Stanična preja	1 535,6	1 535,6
Lanena preja, Osijek	8 383	6 774
Laneno vlakno, dolgo	—	1 147
Laneno vlakno, uvoz	21 256	21 073
Laneno vlakno, kratko	—	6 483
Konopljeno vlakno, dolgo	18 092	11 212
Konopljeno vlakno, kratko	38 040	21 063
Terlenka vlakno	—	111
Leacril	5 083,4	3 785,76
Kemikalije	40 754,64	36 085,76
Barve	700,40	865,95

Dolgega in kratkega konopljenega vlakna smo prejeli večje količine, tako da nam zaloga zadostuje za našo proizvodnjo. Primanjkuje nam le domači lan, za katerega še vedno nismo uspeli doseči sporazuma glede cene. Iz uvoza bomo v najkrajšem času prejeli večjo količino in se bo s tem stanje izboljšalo. Najavljena je tudi pošiljka leacрила, ki bo prispela v podjetje v naslednjih dneh.

Prodaja v juniju 1963

V mesecu juniju so bile proizvedene in prodane sledeče količine po grupah:

	Proizvedeno m ²	Prodano m ²	% na prodajo v juniju 1962
Bombažne	115 179	101 662	101,2 %
Lanene	60 252	45 555	135,2 %
Pollanene	198 639	208 159	151,3 %
Konopljene	20 425	28 517	86,0 %
Bombaž - konoplja	22 361	19 289	80,5 %
Lan - konoplja	2 949	2 992	57,3 %
Gasilske cevi — kg	5 376	5 874	237,0 %

Prodaja je dokaj dobro potekala in smo prodali za 22 % več tkanin kot v juniju lanskega leta.

Makulturnega blaga smo imeli 5487 m², v istem mesecu lani pa 1834 m².

Trgovina z našimi izdelki na sejmu v Domžalah

Izvoz:

V juniju smo izvozili sledeče:

art. 303	3 442,30 m ²
art. 923	10 509,90 m ²
ali vrednostno	7 795,35 \$

Plan izvoza ni bil dosežen, ker niso bili izdelani vsi naročeni deseni od art. 303.

Proizvodnja v juniju 1963

Proizvodnja je v juniju spet nekoliko zašepala. V predilnici je primanjkovalo dolgega lanenega vlakna, tkalnica pa zaradi nepravčasne dobave votkovih cevč

in premajhnih kapacitet za navijanje votka, ni mogla nadoknaditi proizvodnje za izločenih 32 starih stavov.

Izpolnitev plana je bila naslednja:

	Plan junij 1963	Proizvodnja junij 1962
Predilnica	97,9 %	105,0 %
Tkalnica	95,9 %	108,0 %
Oplemenitilnica	100,0 %	92,5 %
Tiskarna	100,0 %	82,3 %
Konfekcija	100,0 %	170,0 %

Vrednost točke je bila z ozirom na lanskoletno povprečje naslednja:

Predilnica	102,5 %
Tkalnica	101,0 %
Oplemenitilnica	102,5 %
Tiskarna	102,0 %
Konfekcija	105,0 %
Obrat za vzdrževanje	104,0 %
Uprava	102,3 %

Velesejem v Trstu

Po sklepu naših samoupravnih organov smo se udeležili tržaškega velesejma, ki je trajal od 21. 6. do 5. 7. 1963. Organizacija in aranžiranje je bilo poverjeno Gospodarski zbornici Ljubljana.

Tržaški sejemske prostori niso veliki niti jih ni mnogo. Glavni paviljon je tako imenovani »paviljon narodov«, poleg tega pa še trije večji. Je še nekaj manjših pokritih prostorov, ki pa se uporabljajo za prodajo osvežilnih in okrepičnih specialitet.

Ta velesejem je prav tako kot graški v znamenju direktne prodaje. Prodajalci glasno reklamirajo svoje eksponate in skušajo le-te posameznikom prodati. Pripravljene so tudi pol ure razlagati prednosti predmetov.

Jugoslavija je razstavljala na dveh krajih. V »paviljonu narodov« so bili izloženi predmeti tekstilne, usnjarske, keramične industrije, knjige, obdelovalni stroji, motorji, dvokolesa in razni predmeti široke potrošnje, medtem ko je v drugem paviljonu bilo izloženo pohištvo in ostala lesna galanterija. V zunanjem delu so bili večji predmeti, kot dvigala, drobilni stroji in slično.

Aranžiranje koj za posamezna podjetja je bilo lično, ves paviljon pa je imel podobo stisnjenosti, ker je bil strop umetno znižan in prevlečen s črno barvo. Zaradi tega je bila tudi vročina v paviljonu neznosna, ker ni bilo pravega zračenja.

Skupna površina jugoslovanskega izložbenega prostora je znašala ca. 500 m² zunanjega prostora.

Naše podjetje je razstavljalo lanacryl, novi gradl za žimnice, tiskane prte, brisalke in razne garniture. Koj je bila lična in dobro osvetljena. Poskus, da bi montirali šotor Umag, ni uspel, ker je ves sejemski prostor asfaltiran in so vsi klini in jekleni žebli popustili, ker se je asfalt topil, ko ga je ogrela sonce. Zaradi tega smo šotor demontirali in shranili. Moram reči, da je v času, ko je bil šotor postavljen, veliko ljudi izreklo pohvalno mnenje o tipu.

Za eksport šotorov smo našli eno italijansko uvozno podjetje, moramo pa še poslati detaljne in specifične ponudbe, nakar bi sledilo eventualno naročilo. Verjetnost obstoja, ker je primerjava cen z italijanskimi izdelki ugodna za nas. Moramo pa še urediti neke tehnične nedostatke zaradi odstranitve eventualnih reklamacij.

Poleg šotorov je bil interes za naš najnovejši proizvod »Lanacryl«. Predstavniki dveh podjetij so si ogledali proizvod in se najavili, da pridejo v Jarše zaradi

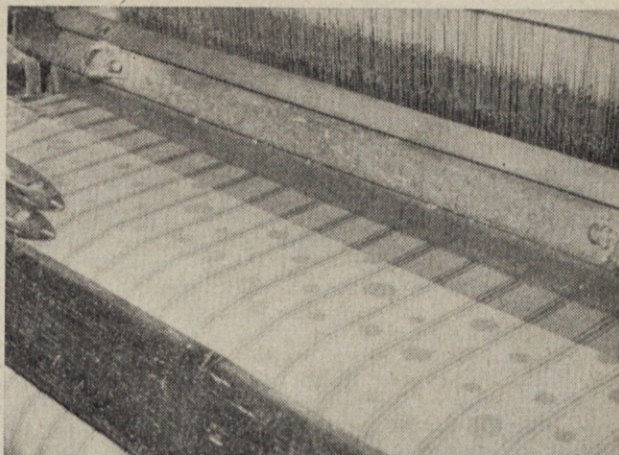
dogovora. Tudi za enobarvne tkanine je interes, vendar je manj možnosti za prodajo, ker se ne more obdelati proti mečkanju.

Za naše ostale razstavljene predmete ni bilo zanimanja, ker so lanenim artiklom cene previsoke.

Kolekcija 1964

V petek, 26. julija, smo si prvič ogledali celotno kolekcijo naših izdelkov za naslednje leto, za leto 1964. V nasprotju s prejšnjimi obdobji je poleg kolekcije same predvsem razveseljivo dejstvo, da smo za drugo leto pripravljene že sedaj, sredi polletja. Tako imamo dovolj časa, da pripravimo potrebni material in stroje ter odpravimo ali izpopolnimo vrzeli, ki so nastale kljub velikemu prizadevanju razvojnega oddelka.

Najprej nekaj splošnih ugotovitev. Kolekcijo je pripravil, kot je znano, razvojni oddelček. Je zelo raznovrstna in obsežna, saj jo je Ivo demonstriral skoraj celo dopoldne. Pripravljena je solidno, v lepih barvah in vzorcih — če se ne motim, je bil zavržen en sam vzorec za tiskane zavese. Prikazovanju vsakega detajla iz kolekcije je sledilo tudi sklepanje o količinah in cenah. S tem smo si že sedaj precej na jasnem, koliko bomo posameznih izdelkov proizvedli, po kakšni ceni in v katerem roku. Bistvene važnosti je sprejeti sklep, da se celotna kolekcija da v proizvodnjo že v IV. tromesečju letošnjega leta. In končno, še večji poudarek

Nov vzorec gradla iz kolekcije 1964

dajemo uporabi sintetskih vlaken v kombinaciji z lanom.

Tiskanih tkanin za zavese smo videli v devetih vzorcih, vsakega v treh ali štirih koloricah. Zelo važno je, da smo se letos prepričali, kako drugače učinkuje isti vzorec na tkanini iz celuloznih vlaken v primerjavi s pollaneno tkanino. Takoj je bil osvojen sklep, da vse tiskanine za zavese v bodoče tiskamo na tkanine iz celuloznih vlaken. Zelo dekorativne so tudi enobarvne zavese iz celuloznih vlaken, še bolj pa iz naše letošnje novosti — iz lanakrila.

Pri tiskanih prtih smo se — izgleda — orientirali na preprostejše vzorce. Osvojenih je bilo šest vzorcev, poleg tega pa jih v kolekciji ostane tudi nekaj iz letošnjega leta. S tiskanjem pričnemo že letos jeseni in nadaljujemo v prvih dveh tromesečjih drugega leta. S tem hočemo doseči maksimalne količine in izbor neposredno pred glavno sezono prihodnjega leta. Damast prti in prtici ostanejo količinsko enako zastopani v novi kolekciji. Videli pa smo nekaj novih vzorcev in dimenzij, ki bodo na tržišču prav gotovo dobro sprejeti, predvsem v obliki naših znanih garnitur. Strémeti

pa moramo k povečani proizvodnji prtičev, ker je povpraševanje po njih veliko.

Pestro tkane lanene kuhinjske brisalke so obsojene na počasno likvidacijo zaradi ekonomskih razlogov. Isto se bo že v najkrajšem času zgodilo tudi z lanenimi brisacami. Večji poudarek pa dajemo tiskanim pol-lanenim kuhinjskim brisalkam, ki jih bo v novi kolekciji dovolj in v prav lepih vzorcih. Tudi žakardske lanene brisače bomo razvijali naprej in predloženim vzorcem ni bilo kaj očitati.

Velik korak naprej smo dosegli tudi v novih kvalitetah in vzorcih damast gradla za žimnice. Vzorci so res tako lepi, da se že sedaj ne moremo otepati kupcev, pa čeprav je proizvodnja šele v poizkusnem obdobju. Tudi ob tem primeru smo prišli do spoznanja, da dober vzorec z lahkoto prenese ceno, za katero imamo sicer ob slabem velike težave.

V tkaninah za ležalne stole imamo po osnovi zelo lepe vzorce, toda le preveč zamegli grob votek. Zato moramo v novi kolekciji predvideti platno za ležalnike v treh kvalitetah.

Pri namiznih garniturah smo dobili štiri nove kombinacije na artikel 102 po obstoječem lanenem krogu. Poleg tega v naslednji sezoni obdržimo v proizvodnji garnituri Sonja in Tanja, ki sta bili dobro sprejeti. Izboljšati oziroma pripraviti pa mora razvojni oddelek še nove vzorce set garnitur, ki so zaradi cenenosti zelo iskani, nam pa jih stalno manjka.

Največji poudarek pa je v kolekciji dan našemu lanakrilu. Skromnim petim ali šestim barvnim kombinacijam v letošnjem letu se bo pridružilo še okrog 40 novih kombinacij za naslednjo sezono. Izbor barv bo v tem res tako raznolik, da bomo brez težav lahko zadostili okusu slehernega potrošnika. Tudi v količinah smo se načelno dogovorili, kajti ne sme se ponoviti letošnja neveselost, da bi tkanine manjkalo.

Konfekcija bo za naslednjo sezono pripravila zopet lepo količino predpasnikov v novih modelih in vzorcih. Predloženih je bilo preko 20 modelov — med njimi tudi otroški — vendar je tako širok izbor za proizvodnjo nesprijemljiv. Izbrali bomo največ do 10 modelov in te potem v raznih barvnih kombinacijah pripravljali.

Ob koncu nas je Ivo presenetil z dvema popolnoma novima proizvodoma. Prikazal je polsintetično tkanino za pohištveno dekoracijo na izdelku, za katerega je med drugim tudi namenjena. Dan prej je namreč pobral nekaj blaga iz stroja, skočil v »Stol« Duplica in tam so mu v teku dneva tapecirali dva fotelja. Bolj nazornega načina uporabe si pač težko predstavljamo.

Druga razveseljiva novost pa je »TERLAN« — tkanina za moške letne obleke, izdelana iz vlaken terylena in lanu. O njej lahko rečem samo to: »Rad bi čimprej imel tako obleko!«

Upokojenci

KOPITAR KATARINA, roj. 16. 4. 1910 v Ljubljani. Dovršila je 6 razredov osnovne šole v Mengšu. Izhaja iz delavske družine. Prvo službo je nastopila leta 1928 pri bratih Naglič v Šmarci. Leta 1932 pa je nastopila službo v pripravljalnici našega podjetja, kjer je ostala vse do upokojitve dne 10. 7. 1963.

BROJAN ANTON, rojen 14. 3. 1915 v Loki pri Mengšu. Osnovno šolo kakor tudi strokovno nadaljevalno je dovršil v Mengšu. Izučil se je vrtnarske stroke. V naše podjetje je vstopil leta 1939 in je prekinil delovno razmerje leta 1942 — zaradi internacije v Nemčijo. Po vojni se je leta 1946 ponovno zaposlil v našem podjetju, in sicer v predilnici. Kasneje je bil zaradi boleznih premeščen na delovno mesto vratarja. Ker pa se mu je bolezen iz leta v leto slabšala, je tudi to delo že s težavo opravljal in zaprosil za predčasno upokojitev. Upokojen je bil s 15. 7. 1963.

MAJDIČ PAVLA, roj. 27. 6. 1906 v Mengšu. Dovršila je 6 razredov osnovne šole v Mengšu. V našem podjetju se je zaposlila že leta 1924 in je bila zaposlena

do novembra 1943, t. j. do dneva ko je bila v podjetju razbita kotlarna. Zaposlena je bila v pripravljalnici podjetja. Službeno razmerje je prekinila zaradi družinskih razmer, ker bi morala nastopiti delo v Kranju. Ponovno je vstopila v naše podjetje leta 1953 in bila zaposlena v čistilnici blaga do upokojitve 18. 7. 1963.

BRELIH TEREZIJA, roj. 12. 10. 1904 v Mlaku pri Komendi. Osnovno šolo je obiskovala v Komendi. V našem podjetju se je zaposlila leta 1952 in bila zaposlena v predpredilnici podjetja. Nato je bila zaradi boleznih premeščen v konfekcijo podjetja, kjer je ostala do upokojitve 29. 7. 1963.

Obvestila iz kadrovske službe

Vstopi:

1. Milsković Tibor, trgovski zastopnik za hrvaško, vstopil dne 1. 7. 1963,
2. Orešnik Marija, uslužbenka v tehnični službi, vstopila 3. 7. 1963,
3. Kepa Marjeta, uslužbenka v fin. knjig., vstopila dne 10. 7. 1963.

Vsem novovstopivšim želimo mnogo delovnih uspehov in dobro počutje v našem kolektivu.

Izstopi:

1. Horvat Marta, tkalka, izstopila sporazumno z upravo podjetja dne 21. 6. 1963,
2. Rožič Vera, tkalka, izstopila sporazumno z upravo podjetja dne 27. 6. 1963,
3. Zalac Herma, tkalka, izstopila sporazumno z upravo podjetja dne 21. 6. 1963,
4. Korošec Francka, predica, izstopila na podlagi lastne odpovedi dne 30. 6. 1963,
5. Kralj Ana, tkalka, samovoljno zapustila delo dne 25. 6. 1963,
6. Gregorin Cilka, mokra predica, upokojena z dnem 30. 6. 1963,
7. Novak Matilda, tkalka, samovoljno zapustila delo dne 30. 6. 1963,
8. Srdič Srečo, dvorišni delavec, samovoljno zapustil delo dne 3. 7. 1963,
9. Kocman Kristina, mokra predica, izstopila sporazumno z upravo podjetja dne 13. 7. 1963,
10. Jenčič Janez, delavec v impregnaciji, samovoljno zapustil delo dne 17. 7. 1963,
11. ing. Novak Branko, tekstilni inženir v pripravi dela, odšel na odsluženje kadr. roka dne 27. 7. 1963.

NEKROLOG

Dne 20. julija 1963 nas je nenadoma za vedno zapustila naša sodelavka **BARBARA RASPOJNIK**, roj. 3. 12. 1921 v Kostanju — Tuhinjska dolina. S hčerko je stanovala v Nožicah, kjer si je pred nekaj leti zgradila lastno hišico.

Zaposlena je bila v tkalnici podjetja od 1. 4. 1952 dalje.

Pokojna Raspojnikova je v četrtek, dne 18. julija, še redno delala. Kljub temu, da je že nekaj časa tožila zaradi bolečin, ni болоvala. V soboto, dne 20. t. m., je bila prepeljana v bolnišnico, kjer je še istega dne umrla.

V prerani grob smo je spremili v torek, dne 23. 7. 1963. Zvesto in marljivo sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu. Naj ji bo lahka slovenska zemlja.